

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/241/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117203783
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7117203783.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Jarmily Maximovej v spore žalobcu: X. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XX, S., zastúpený JUDr. Rastislavom Lenartom, advokátom, so sídlom Pollova 32, Košice, proti žalovanej: X.. W. Q. I., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XX, S., zastúpená Mgr. Branislavom Granecom, advokátom, so sídlom Kováčska 28, Košice, o vydanie veci, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo 14. februára 2019, č. k. 38C/6/2017-190

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému 100 % trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo "prvoinštančný súd") napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal vydania osobného motorového vozidla Renault Laguna 1,9dTi RXE a prístroja na výrobu bionafty „Fuelpod 2“, eventuálne - pre prípad, že by vydanie týchto vecí nebolo možné, zaplata sumy 6.500,- Eur. Žalobca tvrdil, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 24C/282/2014 zo dňa 3.5.2016 mu z bezpodielového spoluvlastníctva manželov strán boli sporné hnutelné veci prikázané do výlučného vlastníctva, a že následne žalovanú opakovane márne vyzýval na ich dobrovoľné vydanie.

2. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku skutkovo vyšiel zo zistení, zodpovedajúcich týmto tvrdeniam žalobcu. Vo vzťahu k motorovému vozidlu navyiac tiež zistil, že na výzvu žalobcu (jeho zástupkyne Q. T.) zo dňa 12.10.2016 mu žalovaná (jej zástupca) listom zo dňa 28.10.2016 navrhla odovzdanie motorového vozidla dňa 4.11.2016 o 15:30 hod. v priestoroch priemyselného areálu v obci Bočiar, s upozomením na potrebu zabezpečenia odťahového vozidla. V odpovedi na tento list žalobca požiadal o odovzdanie motorového vozidla v pojazdnom stave a v následnej reakcii (dňa 2.11.2016) motorové vozidlo v nepojazdnom stave výslovne odmietol prevziať. V ďalšom slede žalovaná listom zo dňa 7.12.2016 vyzvala žalobcu na prevzatie motorového vozidla najneskôr do 15.12.2016. Na to jej žalobca oznámil požiadavku, aby k odovzdaniu a prevzatiu motorového vozidla došlo v stave spôsobilom na jeho užívanie v mieste bydliska jeho zástupkyne. Následne s listom zo dňa 11.4.2017 žalovaná oznámila žalobcovi, že motorové vozidlo je odstavené na verejnom parkovisku na D. T. v Košiciach a spolu s týmto listom doručila zástupkyňi žalobcu kľúče od neho. V reakcii na to žalobca listom zo dňa 24.4.2017 oznámil žalovanej svoje výhrady k ňou zvolenému postupu pri odovzdaní motorového vozidla a dovolal sa jeho protokolárneho prevzatia spolu so zodpovedajúcou dokumentáciou. Žalobca zároveň týmto listom vrátil žalovanej kľúče od motorového vozidla. Vo vzťahu k prístroju na výrobu bionafty súd prvej inštancie vyšiel tiež zo zistenia, že súdny exekútor Mgr. V. O. v pri výkone exekúcie na základe poverenia Okresného súdu Košice I č. XXXX*XXXXXX zo dňa 22.11.2016, dňa 9.2.2014

zahrnul prístroj na výrobu bionafty do súpisu vecí podliehajúcich exekúcii a zároveň túto vec odobral a zabezpečil pre účely exekúcie vedenej na majetok žalobcu pre vymoženie pohľadávky žalovanej, vyplývajúcej z rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 24C/282/2014 zo dňa 3.5.2016. Na podklade týchto skutkových zistení súd prvej inštancie vyvodil skutkový nálež, že žalobca nepreukázal, aby sa v čase vydania napadnutého rozsudku hnutelné veci nachádzali vo faktickej moci žalovanej.

4. Na takto ustálený skutkový stav prvoinštančný súd aplikoval ust. ust. § 451 ods. 1 a 2, § 456 veta prvá a § 458 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, v znení neskorších zmien a doplnkov, a právne uzavrel, že žalovanú nemožno zaťažiť právnou povinnosťou vydať motorové vozidlo a prístroj na výrobu bionafty, nakoľko tieto veci nemá vo svojej dispozícii, a preto do vlastníckeho práva žalobcu k nim, nezasahuje (viď predovšetkým bod 52 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Nakoľko nedošlo k preukázaniu protiprávneho konania žalovanej proti majetku žalobcu a ani aby k úbytku majetku žalobcu vôbec došlo, neboli podľa záveru súdu prvej inštancie splnené predpoklady ani pre priznanie eventuálne uplatnenej náhrady za hnutelné veci.

5. Súd prvej inštancie podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku neprihliadal na námietku zaujatosti, vznesenú v konaní žalobcom proti zákonnej sudkyňi a zároveň tiež proti všetkým ostatným sudcom Okresného súdu Košice I, preto, že podľa jeho posúdenia nebola dodržaná lehota 7 dní, určená zákonom pre jej uplatnenie. Skonštatoval v tejto súvislosti, že žalobca mal vedomosť o tom, že žalovaná pracuje na Okresnom súde Košice I už v čase podania žaloby na súde (20.2.2017) avšak námietku zaujatosti vzniesol až dňa 4.6.2018.

6. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tiež o trovách konania tak, že priznal žalovanej nárok na ich plnú náhradu. Toto svoje rozhodnutie odôvodnil prvoinštančný súd s použitím ust. § 255 ods. 1 C.s.p. výlučným procesným úspechom žalovanej v spore.

7. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalobca v odvolaní ťažiskovo namietal proti spôsobu, akým sa súd prvej inštancie vysporiadal s ním vznesenou námietkou zaujatosti. Naproti názoru súdu prvej inštancie mal žalobca za to, že pre začatie plynutia lehoty pre uplatnenie námietky zaujatosti je v danom prípade rozhodujúci okamih, kedy oznámil dôvody pre vylúčenie sudcov svojmu právnenému zástupcovi. I ak by tomu tak nebolo, podľa odvolateľa súd prvej inštancie nemal pre záver o nedodržaní lehoty na uplatnenie námietky zaujatosti dostatočný skutkový podklad. Nemal totiž za preukázanú skutočnosť, kedy sa žalobca o dôvode pre vylúčenie skutočne dozvedel. Žalobca tiež argumentoval, že bez ohľadu na spôsob posúdenia formálnej námietky, sa mala konajúca sudkyňa z prejednávania a rozhodovania veci vylúčiť sama. V ďalšom rade žalobca vytkol súdu prvej inštancie, že sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s faktom, že sa dovolal neplatnosti právnych úkonov, urobených žalovanou vo vzťahu k súdnemu exekútorovi, v súvislosti so zexekvovaním prístroja na výrobu bionafty. Napokon v odvolaní žalobca poukázal tiež na to, že žalovanú i sám, napriek tomu že bol v tom čase vo vyšetrovacej väzbe, listami zo dňa 14.8.2016 a zo dňa 21.9.2016 vyzval na odovzdanie sporných hnutelných vecí jeho zástupkyňi Q.j, z čoho odvolateľ vyvodzoval, že v čase, kedy došlo k uplatneniu nároku na súde, bola žaloba dôvodná. Svojimi odvolacími námietkami, napádajúcimi nesprávnosť procesného postupu súdu prvej inštancie po vznesení námietky zaujatosti, a tiež pri odôvodňovaní rozsudku, vytýkajúcimi, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca a poukazujúcimi tiež na prítomnosti inej vady v konaní, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, žalobca podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), c) a d) C.s.p. V odvolaní žalobcom formálne označené odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a), e), f), g) a h) C.s.p. neboli podopreté konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na nedostatok podmienok konania, na nesprávnosť skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov, alebo na neúplnosť skutkových záverov vzhľadom na nevykonanie navrhnutých dôkazov, a tiež aj z dôvodu prípustnosti ďalších prostriedkov procesného útoku alebo procesnej obrany, alebo na nesprávne právne posúdenie veci, a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu neboli tieto ďalšie odvolacie dôvody žalobcom materiálne, a preto ani procesne účinne uplatnené. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 C.s.p. viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 C.s.p. dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia

zistil (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

8. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu akcentovala, že žalobca odvolaním nenapadol skutkové závery a ani spôsob právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, a že jeho nespokojnosť s napadnutým rozsudkom pramenila len z jeho presvedčenia, že ho prijal vylúčený sudca. Žalovaná sa nestotožnila so spôsobom, akým žalobca v odvolaní zdôvodnil zachovanie lehoty na uplatnenie námietky zaujatosti a vo svojej argumentácii v tejto súvislosti prezentoval názor, že rozhodujúcou z pohľadu ust. § 53 ods. 1 C.s.p. je vedomosť o dôvodoch pre vylúčenie sudcu strany a nie (aj) jej zástupcu. Pokiaľ žalobca v odvolaní polemizoval so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobca mal o pracovnej pozícii žalovanej vedomosť už v čase uplatnenia nároku na súde, žalovaná vo vyjadrení upriamila pozornosť na to, že strany sú bývalými manželmi, a že po celý čas trvania ich osobného vzťahu žalobca vedel, kde pracuje. Žalovaná v odvolaní prezentovala názor tiež o vecnej neopodstatnenosti žalobcom vznesenej námietky. Poukázala v tomto smere na závery aplikačnej praxe, z ktorých, podľa jej presvedčenia, vyplýva, že len pracovný pomer na určitom súde sám o sebe nie je dôvodom pre vylúčenie sudcov, ktorí na tomto súde pôsobia. Rozhodujúcou z pohľadu zákonných dôvodov pre vylúčenie sudcu je podľa názoru žalovanej existencia blízkeho či priateľského vzťahu k zákonnému sudcovi, ktorú ale žalobca vo svojej námietke netvrdil. Sama žalovaná svoj vzťah k zákonnej sudkyňi vo vyjadrení k odvolaniu označila za (len) kolegiálny.

9. Žalobca sa vo svojej replike obmedzil na nesúhlas s vyjadrením žalovanej a v ďalšej jej časti už len zopakoval podstatné dôvody svojho odvolania.

10. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadísk odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), c) a d) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je v intenciách uplatnených odvolacích dôvodov vecne správny. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 18.9.2019 po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

11. Žalobca svojimi odvolacími námietkami, poukazujúcimi na nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku, nastolil predmetom odvolacieho prieskumu tiež správnosť procesného postupu prvoinštančného súdu z hľadiska rešpektovania jeho práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia (§ 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.)

12. Podľa ust. § 220 ods. 2 C.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Vo všeobecnosti odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. V citovanom ustanovení preto zákon určuje konkrétne požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku tak, aby z neho bola zrejmá jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť. Zákon vyžaduje, aby súd v odôvodnení rozhodnutia vymedzil tiež, ktoré skutočnosti boli pre jeho rozhodnutie zásadné, ktoré z nich boli medzi stranami nesporné a aké skutkové závery a na podklade ktorých dôkazov urobil vo vzťahu k skutočnostiam sporným. V odôvodnení rozsudku súd vysvetlí, aké skutkové zistenie odôvodnilo aplikáciu zvolenej právnej normy, podá jej interpretáciu na konkrétne okolnosti prípadu a vyvodí z nej závery o spornom práve či povinnosti. Povinnosťou súdu je v odôvodnení sa vysporiadať tiež s rozhodujúcimi argumentmi strán; z odôvodnenia má pritom podľa právnej praxe vyplývať dôvod, pre ktorý súd prijal či odmietol rozhodujúce argumenty, pričom len konštatovanie nesprávnosti či irelevantnosti argumentácie bez náležitého zdôvodnenia, požiadavku riadneho odôvodnenia nespĺňa.

14. Už skoršia judikatúra Najvyššieho súdu SR (R111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmatečnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania, majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj Ústavný súd SR (por. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na záse, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR č. R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadne vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v procesnej úprave, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. I naďalej teda z pohľadu odvolacích dôvodov nepreskúmateľnosť rozhodnutia predstavuje nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. (z hľadiska podmienok prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) C.s.p.; do 30.6.2016 ust. § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.) len v celkom ojedinelých (extrémnych) prípadoch, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (por. Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Za procesnú vadu konania podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p (§ 420 písm. f) C.s.p.) teda nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (por. uznesenie NS SR sp. zn. 5 Cdo 84/2017 zo dňa 25.10.2017). I Ústavný súd SR v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné a aj arbitrárne len tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

15. Súd prvej inštancie podľa zistenia odvolacieho súdu v rozsiahlom odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, čoho sa žalobca domáhal i aké bolo procesné stanovisko žalovanej k žalobe; z ich tvrdení a argumentácie výstižne vyseletoval podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty a vo vzťahu k rozhodujúcim sporným skutočnostiam podrobne ozrejmil tiež, aké zistenia vyplynuli z toho - ktorého z vykonaných dôkazov. Zistené skutočnosti následne zrozumiteľne a v súlade so zásadami formálnej logiky premietol do rozhodujúcich skutkových nálezov a z nich právnymi úvahami zdôvodnil výber právnych noriem, ktoré aplikoval, a tiež aj konkrétne následky, ktoré z nich za daného skutkového stavu vyvodil. Vo svetle východísk uvedených v predchádzajúcom bode, podľa posúdenia odvolacieho súdu nemožno odôvodnenie napadnutého rozsudku v žiadnom prípade považovať ani za arbitrárne ani za úplne odchylné od veci samej a ani za extrémne nelogické a preto odvoláciu námietku žalobcu proti odôvodneniu napadnutého rozsudku odvolací súd posúdil len ako nespokojnosť odvolateľa so závermi prezentovanými v odôvodnení, ktorá ako už bolo zmienené, nezakladá nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva, a teda dôvodnosť odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.

16. Z obsahu odvolania zreteľne vyplýva, že odvolacia námietka, ktorou žalobca vytýkal nedostatky odôvodnenia napadnutého rozsudku, má pôvod v jeho nespokojnosti s tým, že v ňom nenašiel odpoveď na ním nastolenú otázku dovolania sa „...absolútnej neplatnosti všetkých právnych úkonov, ktoré žalovaná vykonala smerom ku súdnemu exekútorovi ... najmä toho, že mu umožnila sprístupnenie a vydanie stroja ...“. Odvolaciemu súdu sa ani pri vynaložení značného úsilia nepodarilo spoznať, k čomu táto časť žalobnej argumentácie mala smerovať, a teda ako mohla k úspechu žalobcu v spore napomôcť prípadná úvaha nad platnosťou právnych úkonov žalovanej, urobených vo vzťahu k súdnemu exekútorovi, ak by k nim teda došlo. Aj bez poznania procesnej pohnútky či hmotnoprávneho dôsledku tejto argumentácie žalobcu však možno konštatovať, že je celkom zrejme vystavaná na nesprávnom nerozlišovaní medzi právnymi, faktickými a procesnými úkonmi strán a už vôbec nereflektuje samotnú podstatu exekúcie, ktorá spočíva na nútenom dosiahnutí exekučným titulom predpokladaného usporiadania, bez možnosti ovplyvniť túto činnosť právnymi úkonmi strán exekučného konania alebo tretích osôb. Platnosť (či už absolútna alebo relatívna) je výsadným atribútom právnych úkonov, a preto len v ich prípade bude principiálne možné zaoberať sa touto kategóriou. Naproti tomu

o platnosti nemožno uvažovať ani v prípade faktických úkonov a ani v prípade úkonov procesných. Pokiaľ sa preto žalobca dovoláva neplatnosti právnych úkonov urobených žalovanou voči súdnemu exekútorovi, aj bez hlbšej analýzy možno v intenciách jeho tvrdení uzavrieť, že žalovaná právne úkony voči súdnemu exekútorovi neurobila a tie úkony (faktické a možno aj procesné), ktoré snád z jej strany aj prichádzajú do úvahy, z hľadiska platnosti nemožno posudzovať. Z toho je evidentné, že zo strany žalobcu sa od počiatku jednalo o zmätočný právny argument, ktorý v takejto podobe nemohol v žiadnom prípade ovplyvniť spôsob právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Pokiaľ mu preto súd prvej inštancie pripisoval práve takýto význam, čo sa prejavilo v odôvodnení napadnutého rozsudku, tým, že mu nevenoval žiadnu pozornosť, jeho procesnému postupu niet čo vytknúť. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na to, že vo vzťahu k obsahovým požiadavkám odôvodnenia rozhodnutia, vyplývajúcim z ústavného práva na spravodlivé súdne konanie Ústavný súd Slovenskej republiky formuloval, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranami), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

17. Odvolací súd nevzhliadol procesné pochybenie súdu prvej inštancie ani pri posudzovaní námietky zaujatosti žalobcu. Súd prvej inštancie pri hodnotení včasnosti uplatnenej námietky správne nepripisoval význam skutočnosti oznámenia dôvodov pre vylúčenie žalobcom jeho zástupcovi. Z vyjadrenia žalobcu je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že vedomosť o dôvodoch pre vylúčenie zákonného sudcu nadobudol skôr ako jeho zástupca. Preto lehota pre uplatnenie námietky zaujatosti začala plynúť od nadobudnutia vedomosti o týchto skutočnostiach žalobcom a nie jeho zástupcom, ktorý v civilnom sporovom konaní procesné postavenie strany zásadne zdieľa (nemá teda samostatné procesné postavenie). Možno súhlasiť s názorom odvolateľa, že pre záver o tom, že o dôvodoch pre vylúčenie zákonného sudcu mal vedomosť už v čase začatia konania, i napriek vysokej pravdepodobnosti jeho správnosti, súd prvej inštancie nemal dostatočný skutkový podklad. No práve v tom podľa posúdenia odvolacieho súdu spočíva zásadný dôvod, pre ktorý na námietku zaujatosti žalobcu nemožno prihliadať. Neuviedol v nej totiž údaj kedy sa o dôvode vylúčenia dozvedel on. Ako už bolo zmienené, skutočnosť, kedy túto skutočnosť žalobca ďalej oznámil svojmu zástupcovi, je pritom bezvýznamná. Za tohto stavu možno inak správne zvolený procesný postup súdu prvej inštancie len poopraviť v jeho dôvodoch tak, že kľúčovým dôvodom, pre ktorý nie je možné na námietku zaujatosti žalobcu prihliadať podľa ust. § 52 ods. 2 veta druhá C.s.p., je jej neúplnosť z hľadiska údajov, kedy sa žalobca o dôvode vylúčenia dozvedel, predpokladaného v ust. § 52 ods. 2 veta prvá C.s.p.

18. Ďalšou skupinou odvolacích námietok žalobca nastolil predmetom odvolacieho prieskumu otázku nestrannosti zákonného sudcu (§ 365 ods. 1 písm. c) C.s.p). Odvolací súd považuje za žiaduce na tomto mieste poznamenať, že síce, ako už bolo zmienené vyššie, na námietku zaujatosti žalobcu nemožno, a to ani v odvolacom konaní, prihliadať, odvolateľ však v odvolaní tvrdil, že tu sú dané také skutočnosti, pre ktoré mal vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci iniciovať konajúci sudca sám procesným postupom podľa ust. § 50 ods. 1 C.s.p. S týmito námietkami žalobcu sa nebolo možné vysporiadať inak, než vecným preskúmaním ním uvádzaných dôvodov vylúčenia zákonnej sudkyne. Odvolací súd zdôrazňuje, že právo uplatniť námietku zaujatosti má strana len vo vzťahu k sudcovi, ktorému vec pripadla na rozhodnutie podľa pravidiel stanovených v rozvrhu práce, pretože iným sudcom prejednanie a rozhodnutie sporu neprináleží. Posudzovanie nestrannosti i iného ako zákonného sudcu na základe námietky strany tak prichádza do úvahy len v prípade pozitívneho záveru nadriadeného súdu o existencii dôvodu pre vylúčenie zákonného sudcu (§ 55 C.s.p).

19. Pri posudzovaní existencie dôvodov pre vylúčenie zákonného sudcu odvolací súd vyšiel vo všeobecnosti z toho, že právo na spravodlivý proces podľa Čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach v sebe zahŕňa mimo iného tiež garanciu toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom, imanentnou súčasťou ktorej je tiež aj právo na to, aby právna vec nebola odňatá zákonnému sudcovi, zakotvené v Čl. 48 ods. 1 Ústavy SR. Inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí, ktorý predstavuje výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu, stanovuje, aby zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov bol zákonný sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, pokiaľ hrozí, že by vo veci

mohol konať a rozhodovať nie nestranný (zaujatý) sudca. Dôvody pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu, sú vymedzené v ust. § 49 a nasl. C.s.p.

20. Podľa ust. § 49 C.s.p., sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. (2) Vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie. (3) Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

21. Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa citovaných ustanovení zákona predstavuje, ako bolo konštatované už na inom mieste tohto odôvodnenia, výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý; rozhodujúcim nie je ani ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí. Ťažisko nestrannosti spočíva na úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť vzhľadom na okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti, nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne. Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať (II ÚS 105/01, Sbírka nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

22. Vo všeobecnosti pomerom sudcu k sporu treba rozumieť jeho konkrétny záujem na prejednávanej veci alebo na určitom výsledku rozhodnutia o nej, a teda pôjde najmä o situáciu, keď alebo sám sudca je účastníkom právneho vzťahu, o ktorý v spore ide alebo ak sudca môže byť inak výsledkom konania priamo dotknutý vo svojich právach a oprávnených záujmoch. Pomerom sudcu k sporu je aj skutočnosť, že získal informácie o spore inak ako než dokazovaním a vnímaním všetkého, čo vyšlo za konania najavo. Pomerom sudcu k stranám sporu (k ich zástupcom) sa rozumie predovšetkým ich príbuzenský pomer alebo jemu podobný vzťah blízkych osôb, alebo tiež osobný priateľský alebo naopak nepriateľský vzťah. Priateľstvo pritom treba chápať v užšom ako bežne zaužívanou význame - ako pevný vnútorný vzťah ľudí prejavujúci sa navonok ako intenzívny v širokom spektre najdôležitejších oblastí ich života. Z hľadiska intenzity je dôležité odlišovať takto definované priateľstvo od iných medziľudských vzťahov, aj keď i tie sú neraz označované za priateľské. Za pomer k strane sporu sa preto bez naplnenia kvantitatívnych a kvalitatívnych znakov priateľstva (intenzity vzťahu) nepovažujú napríklad ani vzťah k spoločnej záujmovej činnosti (por. rozhodnutie NS SR sp. zn. 8 Nc 12/14), ani kolegiálny vzťah a ani fakt, že sa sudca so stranou pozná z iného dôvodu. Pomer k strane môže byť založený tiež ekonomickou závislosťou sudcu napríklad v súvislosti so správou vlastného majetku, prednáškovou, publikačnou alebo lektorskou činnosťou. Zvlášť výstižnými vo vzťahu k žalobcom tvrdenému dôvodu vylúčenia zákonného sudcu sú závery formulované NS SR v jeho uznesení sp. zn. 6 Ndz/4/2011 zo dňa 11.11.2011, v zmysle ktorých „Samotná okolnosť, že sudcovia sa navzájom (ako kolegovia) poznajú a pravidelne sa stretávajú na pracovisku, nemôže byť (bez ďalšieho) dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Vzťahy sudcov navzájom sú vo všeobecnosti neutrálne, budované na princípoch profesionálnej spolupráce, riešenia obdobných pracovných úloh a problémov. Takéto kolegiálne vzťahy sudcov nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť vzbudzujúcu pochybnosti o ich nezaujatosti. Jedine v prípade, kedy vzájomný vzťah presiahne takto chápaný profesionálny rámec a nadobúda charakter bližšieho osobného vzťahu (rodinného, priateľského a pod.), možno o tejto okolnosti uvažovať ako o dôvode pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Je však nutné, aby táto okolnosť bola nielen konštatovaná, ale aj skutkovo vymedzená, preto aj napríklad tvrdenie o priateľskom

pomere by malo byť konkretizované. Až v takomto prípade môže vykazovať právne významné znaky z hľadiska § 14 ods. 1 OSP“.

23. Žalobca v intenciách takto právnou praxou a probovaných kritérií tvrdil práve existenciu kolegiálneho vzťahu medzi zákonnou sudkyňou a žalovanou. Z jeho opisu pritom priamo ani nepriamo a dokonca ani ako len indícia nevyplývalo, aby boli medzi zákonnou sudkyňou a žalovanou väzby (najmä rodinné, priateľské, ale aj iné do úvahy prichádzajúce), ktoré by rámeč bežných kolegiálnych vzťahov presahovali. Z toho možno vyvodiť, že šírka, v akej žalobca vníma vzťah zákonného sudcu k strane, nasvedčuje tomu, že nestranným je podľa jeho názoru len taký sudca, ktorý nie je v akejkoľvek interakcii so subjektmi konania. Predstava takto úplne sterilného sudcu je ale imaginárna, nakoľko každý z nich sa či už priamo alebo nepriamo (cez blízke osoby a priateľov) dennodenne ocitá v najrozmanitejších faktických súvislostiach a aj v právnych vzťahoch s celým radom subjektov. Zaujatým by preto podľa praktického premietnutia takejto predstavy žalobcu musel byť napríklad tiež sudca, ktorý cestuje mestskou hromadnou dopravou v sporoch, v ktorých vystupuje subjekt prevádzkujúci túto činnosť a takýto vzťah vylučujúci nestrannosť by mal sudca tiež s každým podnikateľom, u ktorého si zakúpil vec alebo objednal službu, s každou osobou, s ktorou mal čo dočinenia on alebo jemu blízke osoby, napríklad i s mestom, ktorého je obyvateľom, ale aj so štátom, z rozpočtu ktorého je platený. Z toho nevyhnutne vyplýva, že dôvodom pre vylúčenie zákonného sudcu bezpochyby nebude akýkoľvek vzťah k subjektom konania, ale len pomer kvalifikovaný. Taký, ktorý svojou povahou, obsahom a intenzitou objektívne zadáva dôvod pochybovať o schopnosti zákonného sudcu prejednať a rozhodnúť vec nestranné. Taký, z ktorého celkom zjavne vyplýva dôvod, pre ktorý by zákonný sudca objektívne vzaté mohol uprednostniť záujmy jednej strany alebo naopak škodiť strane druhej. Požiadavku objektívnosti pritom akiste nebude spĺňať ani holý predpoklad, ani predpoklad založený výlučne na subjektívnom hodnotení súvislostí. Dôvod pre vylúčenie musí spočívať na zrozumiteľne zdôvodnených a primerane preukázaných faktoch, ktoré sú objektívne spôsobilé vplývať na sudcu s takou intenzitou, ktorá rozumne vyvoláva pochybnosť o tom, či za takýchto okolností sa ešte možno spoliehať na prirodzene očakávanú a aj právnou úpravou vyžadovanú schopnosť vnútorne sa vysporiadať s určitou úrovňou pozitívnych i negatívnych vplyvov, ktoré naňho v rámci interakcie s okolitým svetom pôsobia. Odvolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti tiež závery formulované NS SR v uznesení sp. zn. 1 Nc 17/2010 zo dňa 19.7.2010. Podľa tohto rozhodnutia „Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyplýva povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K účastníkom konania je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca (v rámci prejednávania a rozhodovania konkrétneho sporu) zachovávať k veci, účastníkom konania a ich zástupcom vždy vecný, profesionálny prístup. Miera schopnosti sudcu zachovať nadhľad a potrebnú dávku odstupu od veci, od účastníkov konania a od všetkého, čo súvisí s prejednávaním veci v súdnom konaní, je daná stupňom osobnej a osobnostnej pripravenosti sudcu na výkon súdnictva. O nestrannosť musí dbať predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Musí mať dostatok schopnosti ovládať nielen svoje konanie, ale tiež sféru svojich vnútorných pocitov. Nesmie dopustiť, aby v ňom niektorá skutočnosť týkajúca sa prejednávanej veci vyvolala pocity zakladajúce pochybnosti o jeho nezaujatosti. Súčasťou takto vnímaného vecného prístupu sudcu k prejednávanej veci a k účastníkom konania je tiež jeho schopnosť sudcu vyrovnávať sa vnútorne s prípadnými námietkami účastníkov v priebehu konania a s eventuálnou kritikou jeho konania. Pokiaľ by sudca (mimo iného) takúto schopnosť nemal, nebol by spôsobilý vykonávať funkciu sudcu“.

24. Na podklade týchto úvah dospel odvolací súd k záveru, že len zo skutočnosti, že žalovaná pracuje na Okresnom úde Košice I nemožno bez ďalšieho vyvodiť, aby to nevyhnutne vplývalo na nestrannosť zákonnej sudkyne. Pokiaľ by aj áno, okolnosti, povaha a intenzita tohto vplyvu, podľa posúdenia odvolacieho súdu, objektívne nie sú spôsobilé spochybníť schopnosť zákonnej sudkyne vnútorne sa s takouto skutočnosťou vysporiadať tak, aby si zachovala nadhľad a potrebnú dávku odstupu od veci.

25. Napokon odvolací súd nevzhliadol dôvod vecnej nesprávosti napadnutého rozsudku ani z hľadiska žalobcom namietanej skutočnosti, že v čase podania žaloby bol skutkový stav veci iný, než ten, z ktorého vyšiel súd prvej inštancie. I ak by tomu tak bolo, a teda sporné hnutelné veci by v čase, keď sa toto konanie začalo skutočne boli vo fatickej moci žalovanej, rozhodujúcim pre rozsudok, a preto nevyhnutne smerodajným i z hľadiska jeho vecnej správnosti, bol v zmysle ust. § 217 C.s.p. stav v čase

vyhlásenia rozsudku, ktorý vo svojej podstate žalobca nijak nerozporoval a správne z neho vyšiel aj súd prvej inštancie.

26. Odvolací súd z týchto dôvodov, majúc na zreteli požiadavku jednotnosti a komplexnosti civilného sporového konania, výrazom ktorej je tiež právnou praxou aprobovaná prípustnosť korekcie prípadných nesprávností, ktorých sa dopustil súd prvej inštancie v odvolacom konaní (por. napr. rozhodnutie ESLP vo veci Adolf proti Rakúsku), ako vecne správny potvrdil napadnutý rozsudok ako v zamietavom výroku, tak aj v závislom výroku o trovách konania, majúcom správny základ v plnom procesnom úspechu žalovanej v spore.

27. Podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. , ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

28. Podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

29. V súlade s citovanými ustanoveniami zákona odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne procesne úspešnej žalovanej nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.)